

hans Loft for at se, om han havde noget, jeg kunde bruge, har man sig saaledes ad, at jeg maatte møde paa Kontoret, stramt pudset med Sabel paa, og melde, at jeg skulde have en saadan Mahogniklods, 3 Tommer i Firkant og 1 Tomme tyk. Det blev saa skrevet op i en Protokol, og jeg fik den ikke den Dag, jeg maatte først træde af og saa møde igen næste Dag og hente en forsegleet Ordre, som jeg maatte bære forskriftsmæssig paa Brystet, og saa maatte jeg ud til en Tømmerhandler Trier paa Tømmerpladsvej, som naturligvis ikke handlede med den Sort Træ, saa at man igen maatte sætte Bøger og Folk i Bevægelse for at faa fat i en Klods. Og to Dage efter kom der saa en Arbejdsvogn, forspændt med to fede jyske Heste og med en velnæret Kusk paa Bukken og en Presenning over Vognen, og derunder laa en Mahognitræklods, 3 Tommer i Firkant og 1 Tomme tyk. Det er et Udslag af militær Ledelse af en teknisk Virksomhed. Slet saa galt gaar det jo ikke altid, for de have Materiale paa Holmen, men der er noget i den Retning.

Jeg ved udmærket godt, at der er Mestre og Formænd, der ere Teknikere og dygtige i deres Fag, men det er den højere Ledelse, der ikke altid er paa Højde med Situationen. Det giver sig blandt andet ogsaa Udslag deri, har man sagt mig, at man gnauser paa Indkøbet, saa at man ikke en Gang har tilstrækkeligt Lager til, at man kan faa den Kvalitet af Materiale, der er nødvendig til det Arbejde, der skal udføres. Det kræves, at der laves godt og pænt Arbejde, og det skal det ogsaa være; men det er navnlig den merkantile Ledelse af Holmen, som har sin egen Opfattelse af disse Forhold, og paa Indkøbet knibes der saaledes, at Baadebyggere, Skibstømrere, Snedkere, Bødkere, kort sagt de, der arbejde i Træ derude, have meget vanskeligt ved at faa de Kvaliteter af Træ, de skulle bruge til Arbejdet. Det var det hele, jeg havde at sige til den højtærede Forsvarsminister, og jeg vil henstille, at Ministeren, naar han nu faar set, hvad jeg har sagt — for det kan ikke samles under eet, naar man hører det — vil se med Velvillie paa alle disse Forhold, for jeg mener, at det, der her er anført, er berettiget.

Jeg beklager overmaade meget, at den højtærede Justitsminister ikke er til Stede i Aften. Jeg havde adskilligt at sige til ham. Jeg maa saa finde mig i, at han ikke faar den Virkning af mine Ord, som det levende Ord gerne skulde have, men

han kan saa læse dem i Rigsdagstidenden. Hvis han har troet, at han kunde blive fri for mine Bemærkninger ved ikke at være til Stede, har han altsaa taget fejl. Det, jeg vil sige, drejer sig om Ministerens Stilling til Sundhedskommissionen. Man vil maaske mene, at dette er et lokalt Spørgsmaal, det er det imidlertid slet ikke. Det er ganske vist af lokalt Udspring, men i sine Virkninger kan det blive af den allerstørste almindelige Betydning. Der foreligger efter vor Mening et komplet Overgreb fra Ministerens Side, idet han her er traadt til under Forhold, hvor man maa mene, han aldeles ingen Kompetence har dertil. For at man kan forstaa Forholdet, er det nødvendigt, at jeg gennemgaar ikke alene den Sag, det drejer sig om — det skal jeg gøre ganske kort —, men ogsaa de Forhold, under hvilke vore Sundhedsvedtægter ere blevne til.

Der har i sin Tid her i Rigsdagen staaet overmaade megen Strid om Tilvejebringelsen af Sundhedsvedtægter. Man var fra flere nationalliberales Side bange for, at Sundhedskommissionen skulde komme til at gaa den personlige Frihed, Husets Hellighed og alt slikt for nær. Men lige i Koleraaarene vare Folk skræmmede saa meget op, at der i Rigsdagen kom Majoritet for at føre igennem, at vi skulde have Sundhedskommissioner overalt i Landet. Det blev en meget lille Lov. Det hedder i den, at der i København og i Kongerigets Købstæder — det var i 1858, altsaa medens Hertugdømmerne endnu hørte til Landet — og i de Landsogne, hvor vedkommende Amtmand mener det fornødent, skulde oprettes Sundhedsvedtægter, og disse Sundhedsvedtægter skulde tilvejebringes paa den Maade, at Ministeren skulde udarbejde Forslag, der skulde forelægges Kommunalbestyrelsen. Saa kunde Ministeriet deltage i Forhandlingen gennem en Udsending, og Vedtægten skulde indsendes til Stadfæstelse af Ministeren. Hvis han saa fandt nogle lovstridige eller utilraadelige Bestemmelser i Forslaget, kunde han sende det tilbage, og hvis han heller ikke anden Gang fandt Vedtægten skikket til Stadfæstelse, kunde vedkommende Kommunalbestyrelse faa Valget mellem Stadfæstelse med Udeladelse af de af ham forkastede Bestemmelser eller Forkastelse af hele Vedtægten. Men Ministeren kunde ikke sætte noget ind i Vedtægten; han kunde stryge ud, men han kunde ikke sætte ind. Og saa siger man endvidere der, at de saaledes stadfæstede Vedtægter skulde være bindende for vedkommende Bys eller Landsogns Beboere,